

Inerti og tyngdekraft i økonomi og fysik

Om centrifugalkræfterne og Europas sammenhængskraft

Inertien bag den europæiske integration er som cirkelbevægelsen i en balletdansers piruet: Når tyngden koncentrerer sig i ekstremiteterne, så bevæger hele konstruktionen sig langsommere rundt, men når vægtfylden trækkes ind mod midten, så stiger rotationshastigheden.

Det fri marked har fået rollen som drivkraften i processen, hvor Tysk økonomi stortrives i midten af det hele. De tyske eksportindtægter har aldrig været større og arbejdsløsheden er nu nede på niveauet for 1992 her 20 år efter. Den markedsfundamentalistiske ideologi stortrives af samme grund her i kernen af Europa, hvor man i kraft af sin økonomiske magt har været i stand til at diktere resten af Europa sin markedsideologi, dvs. cementere de betingelser, som man har vundet den økonomiske vægt og tyngdekraft på.

Politisk ideologisk og økonomisk falder inertien i Tyskland, hvor den forsvinder proportionalt fra randstaterne.

I randstaterne stiger arbejdsløsheden og gældsbyrderne imens eksportindtægterne falder.

Udviklingen kan sagtens betragtes som et helt legitimt grundlag for et folkeligt opgør med markedsfundamentalismen hos dem, der har tabt på markedets betingelser, hvor man modsat har grund til at holde fast i det frie markeds velsignelser hos vinderne.

Men den politiske magt er netop også forsvundet fra randstaterne i takt med behovet for at kunne sætte sig igennem over for den tiltagende tyske politiske og økonomiske magt. Man bliver smidt rundt som økonomiske og politiske letvægtere i periferien af hele den europæiske konstruktion.

Tyskland har dog mistet en nær allieret i Nicolas Sarkozy. Den tysk-franske akse stod samlet bag diktatet af den ultraliberale og monetaristiske politik over for resten af EU. Det er ikke sikkert at Tyskland alene kan sætte den politiske dagsorden, uden et følgagtigt Frankrig.

Koncentrationen af købekraft, arbejdskraft, produktivitet, eller som man siger under en samlet betegnelse, konkurrenceevnen, er gigantisk i dele af det centrale og nordlige Europa.

Det der figurerer som målet med hele øvelsen, konstruktionen, nemlig koncentrationen af økonomisk magt, succes, er så som konsekvens af den fanatisme, hvormed alt centrerer sig om dette fattige mål for udvikling, blevet sit eget største problem: Tysklands konkurrenceevne kaster simpelt hen alle tabernationerne væk fra sig politisk, samtidigt med at de mister købekraft til Tyskland, tyngde. De er mere og mere tvunget til at søge om og tro på overførsel af midler, ny tyngde, via det politiske system, den gode politiske vilje, der hvor magten findes inden for konstruktionen, nemlig i Tyskland¹.

Men Angela Merkel tilbyder kun lidt ekstra midler fra de strukturfonde², der har stået ubenyttet hen i lang tid, samtidigt med at hun forlanger;

- at staterne over alt minimeres,
- at de lader deres ressourcer glide over i det frie privatøkonomiske marked, der har givet tyngden i tysk økonomi, og som er alle den europæiske unions institutioners formålsparagraf.

Besparelser på de offentlige budgetter, udsalg af demokratiske og forbrugerstyrede aktiver, nedlæggelse af sociale standarder, miljøstandarder, øget udbud af arbejdskraft, osv., det er kravene fra Angela Merkel.

Omfordelingen af tyngden fra randstaterne til centrene er funderet i omlægningen af den inflation i priser på løn, ressourcer og socialt offentlige goder, som vi så i 1970'erne, til inflation i priserne på realkapital, dvs. med den monetaristiske politik, som hele den vestlige verden har taget til sig fra og med dens populære formulering og implementering i begyndelsen af 1980'erne.

¹ I Spanien, hvor den siddende højreradikale og ultraliberale regering, bestående af partiet Partido Popular, gør alt hvad Angela Merkel forlanger, der mister bankerne i øjeblikket store dele af sin markedsværdi, og staten træder til, lige som man taler åbent om, at en central europæisk fond for unionens banker må etableres, hvis ikke hele konstruktionen skal bryde sammen.

http://ccaa.elpais.com/ccaa/2012/05/31/catalunya/1338490866_595902.html

² <http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/wie-das-wachstumskonzept-der-bundesregierung-aussieht-a-835301-druck.html>

På trods af at alt er blevet lagt an på at styrke realkapitalen, værdien af den og omfordelingen af ressourcerne fra offentlig service til privat realkapital, så truer realkapitalen hele tiden med at falde i værdi igen, sådan som det skete med jordskredet i 2007 og 2008.

Euroens værdi afhænger af, at priserne på realkapitalen er høj. Likviditeten sættes i verden inden for unionen som lån i realkapital. Falder priserne på kapitalen, så mister bankerne deres sikkerhed for allerede udstedte lån og grundlaget for at udstede nye lån, udbetale friskpressede sedler i hænderne på ejerne af kapitalen som lån i deres kapitalværdier.

Meget længe har man i økonomisk monetaristisk forstand forvekslet inflation i priserne på realkapitalen med øget rigiditet. Finansboblens brist afslørede dog værdierne som inflationsværdier. Selv om det var politisk vedtaget at prisstigninger på realkapital pr. definition var realværdi, så afslørede boblens brist, at der her var tale om noget, som ikke kunne bestemmes med politiske beslutninger.

Staterne har siden finanskrisens start kastet sine midler efter markedet, for at redde det, for at forhindre prisfald på realkapitalen, grundlaget for udstedelse af likviditet. Staterne står derfor nu i gæld til de frie markeds kræfter, fordi man har forsøgt at redde dem. Og hele det frie marked har vist sig ikke at være i stand til at fungere uden den fortsatte tilførsel af ekstra penge, sat i verden som lån i realkapitalen.

Hvad der begyndte som en finanskris i 2007, det er nu blevet til gældskrise. Og bankerne er stadig i krise, på trods af de historisk set helt uhørt favorable betingelser som centralbankerne giver dem. Selv om de kan låne penge af centralbankerne til langt under inflationen, uanset hvordan inflationen så i øvrigt defineres, ja så kan de ikke en gang tjene til at bære de tab, som de har på sine dårlige aktiver. Og i det øjeblik, hvor centralbankerne strammer på udlånsrenten, da vil hele markedet kollapse, dvs. der vil opstå prisfald på realkapitalen, deres aktiver vil afsløre sig som tomme og likviditeten vil forsvinde som dug for solen i hele markedet.

Dvs. de frie markeds kræfter kan ikke gå selv endnu, selv om staterne og centralbankerne har kastet og fortsat kaster alle deres midler efter dem i forsøget på at redde et frit marked, der i økonomisk ideologisk forstand er udråbt som løsningen på problemerne. Det kan altså konkret og faktisk konstateres, at det er markedet, der først som sidst har vist sin mangel på duellighed, hvorfor man må sige om markedsfundamentalismen, at den er udtryk for falsk ideologi. Det er selve den ideologiske tilbedelse af markedet, som man finder dikteret af de få med magten, der har fordel af det fri marked. Taberne, der i den grad forstår, at succes for den ene på markedets betingelser langt fra er til alles fordel, ja de står magtesløse, politisk og økonomisk. For at klare sig, så må de vinke farvel til euroen, før eller siden, eller også så må vinderne slække på fundamentalismen.

Kapitalværdierne falder, eller pisker uden hold i nogen realitet kunstigt op og ned. Staterne forsøger desperat at spare sig ud af hullerne på statsbudgetterne. Det fører til knaphed på likvider i de regionale økonomier, især i randstaterne.

Den økonomiske politik, der dikteres fra centralt hold inden for unionen, er både årsag til problemerne, lige som de løsninger på problemerne, som den anbefaler, bidrager til afkoblingen af randstaterne.

Hvis konstruktionen skal hænge sammen i fremtiden, så bliver den tyske økonomi nødt til at opbløde den strenghed, hvormed man forfølger sin økonomisk politiske ideologi. Man må dæmpe sine egen bestræbelser på succes på hjemmefronten og slække på de fanatiske krav til konkurrenternes økonomi, dvs. slække på sine økonomiske succeskriterier, der har afsløret sin selvnegerende natur i og med krisen.

Men det er der ikke meget, der tyder på, at man er parat til der, hvor Angela Merkel har forskanset sig. Formålet med hele projektet var koncentrationen af økonomisk magt i den tyske højborg. Resultatet blev social opløsning, inertiens iboende centrifugalkraft, afkoblede randstater, ikke bare Euroens opløsning, men EU's.

Mvh. Steen
Odense d.3/6 2012